

چشم انداز

✓ در این آیه که آخرین آیه از سوره آل عمران است خطاب به مؤمنان چهار فرمان داده می شود که عمل به آنها باعث فلاح و رستگاری انسان می شود:

۱- **شکیبایی کنید.** صبر و شکیبایی در برابر شداید و ناراحتی ها و هم در برابر انجام طاعات و عبادات و پرهیز از معاصی ...

۲- **پایداری کنید.** منظور از جمله «صابروا» پایداری و مقاومت دسته جمعی و گروهی است و این باعث نیرومند شدن جامعه در برابر دشمنان می شود و دشمن اگر بداند که طرف مقابل آنها گروهی مقاوم و پایدار هستند و برای دفاع از خود هرگونه ناراحتی را تحمل می کنند به فکر حمله نمی افتد.

جمله اول مربوط «اصبروا» به صبر فردی و جمله دوم «صابروا» مربوط به صبر گروهی است.

۳- **آبادگی برای دفاع از جامعه خود داشته باشید.** «مرباطه» آماده ساختن امکانات و وسایل لازم برای جنگ با دشمن و دفاع از مرزهاست ...

۴- **از خدا پروا کنید.** تقوا به عنوان مهم ترین عامل اصلاح فردی و اجتماعی همواره مورد سفارش و توصیه قرآن و حضرات معصومین علیهم السلام بوده است و کسی که حالت تقوا و خدا ترسی داشته باشد، کار خلاف نمی کند و گناه از او سر نمی زند و او همواره مواظب و مراقب اعمال و رفتار خویش است که مبادا کاری بر خلاف رضای پروردگار انجام دهد.

تفسیر کوثر، ج ۲، ص ۲۴۱ و ۲۴۲

واژه شناسی

✓ رباط نیز به معنی مرابطه از باب مفاعله بین الاثنین است. یعنی هر قدر و به هر شکل که ایشان برای جنگ با شما، لشکر و مرکب آماده می کنند شما نیز برای جنگ با ایشان فراهم نمایید، مثل آیه شریفه (وَاعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ ...)

✓ «مصابره» (از باب مفاعله) به معنی صبر و استقامت در برابر صبر و استقامت دیگران است. بنابراین قرآن نخست به افراد باایمان دستور استقامت می دهد (که هرگونه جهاد با نفس و مشکلات زندگی را شامل می شود) و در مرحله دوم، دستور به استقامت در برابر دشمن می دهد و این خود می رساند که **تا ملتی در جهاد با نفس و اصلاح نقاط ضعف درونی بیروز نشود، پیروزی او بر دشمن ممکن نیست و بیشتر شکست های ما در برابر دشمنان به خاطر شکست هایی است که در جهاد با نفس و اصلاح نقاط ضعف خود دامن گیر ما شده است.**

تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۲۲۳

آیه ای جامع برای مکلفین

✓ این آیه جمیع آنچه را که برای مکلف لازم است دربردارد. زیرا (اصبروا) شامل انجام عبادات و ترک معاصی است و (صابروا) شامل چیزهایی است که در برابر دیگری باید انجام دهد مثل جهاد با دشمن و مهم تر از آن جهاد با نفس و (رابطوا) شامل دفاع از مسلمین و دین می شود و جمله وَاتَّقُوا اللَّهَ شامل پرهیز از همه معاصی و محرمات و عمل به همه اوامر و واجبات است و سپس پشت سر این اعمال و امور، فلاح و نجات و رستگاری است.

✓ در رعایت تقوا لازم است که انسان هم علم به احکام خدا داشته باشد و هم بدان عمل کند. زیرا **علم بدون عمل، حجتی علیه صاحب خود خواهد بود و عمل بدون علم، راه رفتن در بیراهه است.**

ترجمه مجمع البیان، ج ۴، ص ۴۰۰

پاسخ به یک شبهه مهم

✓ چرا در قرآن، جمله هایی با کلمه «لعل» شروع شده ... در حالی که کلمه «لعل» نوعی تردید را می رساند که از مقام خداوند دانای به همه چیز، دور است. «مخالفین» می گویند اسلام به کسی وعده نجات قطعی نمی دهد و وعده آن آمیخته با تردید است؟

اپسوخا اتفاقا این تعبیر یکی از نشانه های عظمت و واقع بینی و واقع گویی قرآن مجید است. زیرا قرآن، این کلمه را در جایی به کار می برد که گرفتن نتیجه، احتیاج به شرایطی دارد که به وسیله کلمه «لعل» اشاره اجمالی به آن شرایط شده است. مثلا سکوت کردن به هنگام شنیدن آیات قرآن و گوش فرا دادن به مضمون آیات به تنهایی کافی نیست که انسان مشمول رحمت الهی شود بلکه علاوه بر آن، درک و فهم آیات و به کار بستن آنها نیز لازم است و لذا قرآن می گوید: **وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَانصتوا لعلکم ترحمون** (اعراف/ ۲۰۴) یعنی هنگامی که قرآن خوانده می شود گوش فرا دهید و خاموش باشید. شاید مشمول رحمت شوید. اگر قرآن می گفت حتما مشمول رحمت خواهید شد، دور از واقع بینی بود. زیرا همان طور که گفتیم این موضوع شرایط دیگری هم دارد. ولی هنگامی که می گوید «شاید» سهم سایر شرایط محفوظ مانده است. ولی عدم توجه به این حقیقت، موجب خرده گیری بر این آیات شده ...

تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۲۲۶

یک حکایت شنیدنی

✓ پیرمردی از صلحا به مکه می رفت. در اثنای راه، سواری اعراب از او پرسید: یا شیخ کجا می روی؟ گفت: بیت الله. اعرابی گفت: راه زیاد، تو هم پیرمرد ضعیف، چگونه پیاده می روی؟ گفت: چند مرکب دارم. اعرابی گفت: نمی بینم!

شیخ گفت: ۱- مرکب «صبر» برای مشقات و شدائد. ۲- مرکب «شکر» برای ایصال نعم. ۳- مرکب «رضا» برای قضای الهی. ۴- زمانی که نفس من خواهش چیزی کند، می دانم بقیه عمر من کمتر از گذشته است، لذا اعتنا به خواهش نکنم. اعرابی گفت: یا شیخ، تو سواری و من پیاده.

تفسیر اثنی عشری، ج ۲، ص ۳۳۹

بحث روایی

✓ رسول خدا صلی الله علیه و آله بر نمازهای شبانه روزی پایداری کنید و در جهاد با دشمن، فغال و در راه خدا با یکدیگر هماهنگ باشید تا رستگار شوید.

تفسیر نور، ج ۱، ص ۶۸۵

✓ امام صادق علیه السلام صبر کنید بر مصیبات و صبر نمایید بر واجبات و مرابطه نمائید با ائمه علیهم السلام.

تفسیر اثنی عشری، ج ۲، ص ۳۳۸

✓ از امام صادق علیه السلام درباره تقوا پرسیدند؟ فرمود: **تقوا آن است که خداوند در هر جا که دستور داده، تو را ببیند و در هر جا که نهی کرده، تو را نبیند.**

ترجمه تفسیر کاشف، ج ۲، ص ۳۸۵

✓ در کتاب معانی الاخبار از امام صادق علیه السلام روایت آورده که در تفسیر آیه «یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا ...» فرموده «صابروا» یعنی در مصائب صبر کنید، و «صابروا» یعنی بر دشواری های فتنه صبر کنید، و «رابطوا» یعنی بر اطاعت کسی که بدو اقتدا می کنید، استوار باشید.

ترجمه تفسیر المیزان، ج ۴، ص ۲۱۰

خلاصه بحث

- ✓ صبر، زمینه رسیدن به سعادت و پیروزی است. «لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ»
- ✓ اسلام، دین ارتباط است. ارتباط با مردم و پیامبران. «رابطوا»
- ✓ در سایه ایمان، به کمالات می رسید. «یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا ...»
- ✓ مسلمانان باید مشکلات یکدیگر را تحمل کنند و یکدیگر را به صبر سفارش کنند. «صابروا»
- ✓ تا در مشکلات فردی صابر نباشید، نمی توانید در برابر دشمنان دین مقاومت کنید. ابتدا «صابروا» سپس «صابروا»
- ✓ صبر و مصابره و مرابطه باید جهت دار باشد و در مسیر تقوا و رضای الهی قرار گیرد، وگرنه کفار هم این امور را دارند.
- ✓ از دیگران عقب نمائید. اگر کفار در کفر خود مقاومت می کنند، کشته می دهند و مال خرج می کنند، شما نیز در راه خدا با جان و مال پایداری کنید.
- ✓ خلاصه مطالب برگرفته از تفسیر نور، ج ۱، ص ۶۸۶ (با اندک جا به جایی در چینش جملات)

ایستگاه دوم: پرسمان زندگی (زال احکام)

درس ۱۱۲: روزه (قسمت چهارم)

خلاصه مطالب ۳ جلسه گذشته

- ✓ روزه آن است که انسان، از هنگام اذان صبح تا اذان مغرب برای اطاعت دستور خداوند از برخی کارها که شرح آن خواهد آمد پرهیز کند.
- ✓ حقیقت روزه، پرهیز از گناه و هر کاری است که نفس انسان به آن علاقه دارد و او را از خدا دور می کند.
- ✓ اقسام روزه: واجب، حرام، مستحب و مکروه
- ✓ برخی اقسام روزه واجب: روزه ماه مبارک رمضان، قضا، کفاره، روز سوم ایام اعتکاف، روزه ای که به سبب نذر و عهد و قسم واجب شود و ...
- ✓ برخی اقسام روزه حرام: روزه عید فطر و قربان، نذر معصیت، ایام تشریق، مستحب فرزند با وجود نهی والدین، مستحب همسر با وجود نهی همسر
- ✓ برخی اقسام روزه مستحب: روزه های پنجشنبه و جمعه هر هفته، روزه های ۱۳ تا ۱۵ هر ماه قمری، میلاد و میعت رسول خدا، اول تا نهم ذی الحجه و ...

- ✓ روزه روز عرفه هم جزء روزه های مستحب است به شرط آن که روزه گرفتن سبب بازماندن از دعای آن روز نشود.
- ✓ اینک ادامه بحث را پی می گیریم:
- ✓ **د) روزه های مکروه**
- ✓ روزه مستحب میهمان بدون اجازه میزبان
- ✓ روزه مستحب میهمان با نهی میزبان
- ✓ روزه مستحب فرزند بدون اجازه پدر و مادر
- ✓ روزه [روز] عاشورا
- ✓ روزه عرفه اگر سبب بازماندن از دعاهای آن روز بشود.
- ✓ روزه روزی که نمی داند عرفه است یا عید قربان.

منبع: کتاب آموزش فقه؛ نوشته محمدحسین فلاح زاده؛ صفحه ۱۹۱

۱. سوره مبارکه آل عمران؛ آیه شریفه ۲۰۰: ای کسانی که ایمان آورده اید، صبر کنید و ایستادگی ورزید و مرزها را نگهبانی کنید و از خدا پروا نمائید، امید است که رستگار شوید.

طرح آیه های فراموش شده کاری از مؤسسه قرآنی عصر ظهور اراک

درستنامه معارف اسلامی - دوره قدیم (۲۰۲۰/۲۰۲۴) - دوره جدید: جلسه صد و دوازدهم - پنجشنبه ۱۳۹۷/۰۱/۲۳

ایستگاه سوم: موعودپژوهی و آخر الزمان درس ۱۱۲ - آیا از امام زمان در باره شیعیان فرمایشی رسیده است؟ (قسمت اول)

- * مجموعه کلمات گهربار امام زمان ﷺ گر چه بسیار اندک است، ولی می توان آن ها را به سه بخش تقسیم کرد:
 - ✓ فرمایشات و سخنان
 - ✓ توقیعات و نامه های آن حضرت که به دست خط و مهر ایشان، برای یاران و نزدیکان صادر شده است.
 - ✓ ادعیه ای که از ایشان نقل شده است.

* درباره این که [شیعه] در گفتار امام زمان ﷺ چگونه معرفی شده، باید گفت پس از مراجعه بسیار به منابع مختلف به این نتیجه رسیدیم که آن حضرت به طور صریح به این مسأله اشاره ای نفرموده اند، بلکه در ضمن برخی از توقیعات، اشاره به صفات شیعه کرده که در این جا به صورت اختصار به برخی از این فرمایشات، اشاره ای می کنیم:

✓ اسحاق بن یعقوب می گوید: از محمد بن عثمان عمری درخواست نمودم نامه ای را که در آن، مسائل مشکل خود را نوشته بودم، خدمت مولایم صاحب الزمان ﷺ برساند. پس از مدتی توقیعی به خط آن حضرت صدور یافت که قسمتی از آن، چنین است: «... اما رویدادهای تازه که در جامعه رخ می دهد در حل و فصل آنها به روایان احادیث ما رجوع کنید که ایشان حجت های من هستند بر شما و من حجت خدایم بر آنها ... برای تعجیل فرج بسیار دعا کنید که گشایش کارهای شما در آن است.»

منبع: کتاب ۲۰۰ پرسش و پاسخ پیرامون امام زمان ﷺ؛ نوشته سید جعفر موسوی نسب؛ جلد دوم، صفحه ۱۴۷

ایستگاه چهارم: بایدها و نبایدهای تغذیه

- ✓ این پودر، طعم دهنده بوده و رنگ قرمز قهوه ای دارد و حاوی کافئین است. به همین دلیل اثرات محرک داشته و شبیه به چای و قهوه باعث رفع خستگی می شود.
- ✓ بخشی از رنگ نوشابه سیاه از کولا و بخشی دیگر از کارامل یا همان «قند سوخته» تامین می شود.
- ✓ هرچند میزان ضرر نوشابه ها را رنگشان تعیین نمی کند، ولی نوع مشکی در مقایسه با نوشابه های دیگر مضرتر است، چون اسیدفسفریک بیشتری دارد و مزه تیزی که به دنبال نوشیدن این نوشابه احساس می کنید، ناشی از همین اسید است.
- ✓ اسیدفسفریک، مانع جذب کلسیم در بدن می شود و دقیقا به همین دلیل، متخصصان تغذیه مصرف نوشابه را با خطر ابتلا به پوکی استخوان مرتبط می دانند.
- ✓ اسید نوشابه با ورود به بدن، برای به تعادل رسیدن نیاز به کلسیم دارد که آن را از استخوانها برداشت می کند.

درس ۷۷: یک نوشیدنی خطرناک (قسمت دوم)

خلاصه مطالب جلسه گذشته

- ✓ چاقی، مشکلات قلبی - عروقی، دیابت، پوکی استخوان و کاهش طول عمر از جمله پیامدهای استفاده مداوم از انواع نوشابه ها است.
- ✓ هر بطری نوشابه معادل ۲۰ قاشق چای خوری، شکر دارد. ضمنا نوشابه ها حاوی مواد رنگی هستند که برای کبد و کلیه مضر است.
- ✓ چون نوشابه حاوی شکر است و شکر به واسطه حضور برخی مَحَبَّرها می تواند ترش شود و نوشابه را بدطعم کند، به همین دلیل از بنزوات سدیم به عنوان ماده ای نگهدارنده در انواع نوشابه ها استفاده می شود. بنزوات سدیم سرطان زاست.
- ✓ میزان اسید، گاز و سایر افزودنیها در انواع نوشابه تقریبا یکسان بوده و هیچ کدام بر دیگری برتری ندارد.
- ✓ اینک ادامه مباحث را بی می گیریم:

* نوشابه سیاه

- ✓ نوشابه های مشکی از دیگر نوشابه ها زیان آورترند.
- ✓ «کولا» نام گیاهی است که از پودر دانه های آن در نوشابه های سیاه استفاده می شود.

ایستگاه پنجم: عرصه سیمرغ و بی آبرویی مگسها

بیانات امام خامنه ای در جمع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی - اول فروردین ۱۳۸۷

* امروز هم مستکبران عالم و مزدوران آنها از ترسشان به پیغمبر ﷺ اهانت می کنند؛ این نشانه شکست آنهاست. نه نشانه قوت و قدرت آنها.

* اشتباه است اگر کسی تصور کند که در این قضایا، فقط کسی یا نویسندگان مزدوری مثل سلمان رشدی یا کاریکاتوریست قلم به مزدی ... طرف مقابل اسلام است؛ اینها پیاده نظام های نگون بخت و روسیاه استکبار جهانی هستند.

* طرف قضیه، سیاست هاست. طرف قضیه، اعضای شبکه استعماری و استکباری دنیا هستند؛ یعنی شبکه صهیونیست های غدار و خونخوار و سیاستمدارانی که تحت نفوذ آنها قرار دارند.

اَقْرَابَاتُ رَبِّكَ

* آن کسانی که با پیامبر ﷺ و با اسلام او مخالفت می کنند، کینه ورزی می کنند. اهانت می کنند. از موضع ضعف به این رفتار ناشایست دست می زنند ...

* آن روز از پیام توحید و عدل پیامبر ﷺ ترسیدند و احساس خطر کردند. امروز هم که دل آحاد مردم در سراسر جهان، تشنه معنویت و متنفر از زورگویی زورمندان عالم است از اسلام، احساس خطر می کنند.

* اسلامی که پرچم عدل و مساوات در دست دارد، اسلامی که پرچم معنویت و عبودیت را در جهان برمی افرازد و بشر خسته شده از نظام های مادی را به خود دعوت می کند.

می خواهند نور خدا را با دهن خود خاموش کنند و حال آن که خدا گرچه کافران را ناخوش افتد، نور خود را کامل خواهد گردانید. (صف ۸)

ایستگاه آخر: یک تکلیف «عصر ظهوری»

به یمن بعثت نبی مکرم اسلام ﷺ
و به امید باز شدن گره ظهور مولای مان حضرت صاحب الزمان ﷺ

حضور حماسی

هیأت رهروان سیدالشهدا علیه السلام

رقم خواهیم زد.

فردا (جمعه) ۱۳۹۷/۰۱/۲۴ ساعت ۱۸:۳۰
چشم به راهیم ...